

JEMS

Ta yokwowa Jisis siir nomousimin Jems nikiuwiyyin siya wînkika siir nomiiyauwim Judamiyim yîpîki naingwo tibmiiyim Jisis siiram yîpikim hinda tînda nwowim simiiram. Biiya Jems siya hiniina bi naingwokin Jisis siya Kraiskin. Niingaka. Mi nhîrim yim hiniina naingwokin, siya Jisis siya naowa saiir mhoiyya naingwo tibmiigikin Jisis siiram. Mi mhoiyya siya iikamim naingwo tibmiiyim om komii Jerusalem hiranim simiir kigrirao. Mi Jems siya ta saiir wînkiyin mi krimiir naingwo tibmiiya Jisis siiram naingwo tibmiiya yi siyuin wadie krima sibgu owanin yio siir nîsiimauugin. Iriig.

Yokwowa Jems siya wînkiya saeya

¹ Kara Jemskin, yîpîkin Adi Komii krimiir Wanin mi Biiyan Inkam Komii Jisis Krais sowiir mi niingga priimiriyan inkamkin. Kara ta yokwowa iikamim Isrel kimiirim yîpîki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim hinda tînda nwowim kimiiram wînkika kimiir nokboin mamairgika. Iriig.

*Diminim yîpîki krimiir kwoin imiir kiyaiiyim
krimiir whînkinsiis haiginuwam Adi Komii siiram
sibgu wakaeyokna apam sima*

² Ti kariir nomiiyauim, iiya ti dimin biyieyim nu tiranim kimiir kwoin imiir nîpiyaokii mi kima wi mairstimaирга nwo karam kipi nwo.

³ Mi kima wi mairstimaирга dwo. Dimusi rani, kima ina ninokninkinim ti dimin taeminim

kimiir whinkinsiis haiginiuwanim yim whoimoni rani mi ti dimin taeminim kima naingwo tibmii kiinim mi kima wakaeyokna apiyim mi kimiirin sima whinkinsiis haiginiuwi mi ti dimin biyeyim sima wi kimiir nikwowaaisii rani. Mi ta hiriinan sairsika mi kimiir kwoinim wi kirie hiriayar nwokripkai mi Adi Komii siirim wi hiriayar sibgu wakaeyokna apim.

⁴ Mi kima kimiir mhi kwoinim kipi nimiiyu, kimiir kwoinim ti dimin hiriinan simiiram ti kiwaki kimiir whinkinsiisam mi ta hiriinan sairsika, kima wi siyuun iikamki sibgu mwriiyim wi siir nwoki owim. Mi wi dimin taemin whiekakim Adi Komii siirim, wi simiir nwoki sibgu wakaeyokna apim. Iriig.

Inkamin kwoin miyyikam whaowaeiyin siya Adi Komii siirim srii

⁵ Kimiir nhirim kimaka waraur nwowim sima dimin miyyikim mi dimin biyie ikim simiir sibgu ninomokninkin karamae nwoyi, sima Adi Komii siirim srii mi siya simiirin wi ti simiir whindiraerari. Mi Adi Komii siya wa whinkinsiis haiginiuwi sima ti dimin imiir ninokninkinam. Mi siya hindara bi kintioae hauuwikin siir diminim mi iya sima siirim sriiyim dimin taeminim siya bi nikwao boinikin. Niingaka.

⁶ Mi yipiki Adi Komii siirim sriii diminam sima hinina daengwo tibmii kih Adi Komii siya simiirin wa whinkinsiis haiginiuwi diminin sima sriiyin siirin. Mi sima naingwo tibmii karam nwoyi mi yim ini diminim hininki kaiyiprimdipuwyin ini siir hiriinan ywowa whii komii solwara hir

mi sima ninokninkin tanı Adi Komii simiirin wi diminar namisi tiri iyie? Wi tır tanı.

7 Mi ti iikam hiriinanım yim ha kipi naingwo Adi Komii siya wi simiir whinkinsiis haiginiuwi mi wi dimin taemin simiir hauuwi. Niingaka.

8 Dimusi rani, simiir kwoinim pi naingwo isiiskim mi sima kwoinim whowisa nwokim mi sima dimin whirki whiruwam bi naingwo tibmii kiingim. Niingaka. Iriig.

Iikamim digworaekwoki naokingugu nankaiyim mi iikam paeprikab ikim simiir yaiga

9 Yipiki krimiir nomiiyauim simaka nwowim iikam paeprikabim sima maırgımaırgar dwo. Dimusi rani, simiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei. Mi simiir inigim wi Adi Komii siya hainanprapras haiginiuwi.

10 Yipiki krimiir nomiiyauim digworaekwoki naokingugunankaiyim sima ti digworaekwo imiirim kipi maırgımaırga. Dimusi rani, mhoiyya sima wi simbi naonami, kipa swokiyya ii priei nwo karam nwowiya sair hiriinan. Mi ti simiir digworaekwowim yim wi tirar niyopgrirgingigi.

11 Mi nugakin kip saeya bimbıuwi bi nwowyakwokika mi bie siya pi whwoki mi ta kip kibiya pa waiwiski mipa houginami. Mi inkamin siir digworaekwo imiiramar nanmainonkwokripkaiiyin, yio ti siyu hiriinan kaimwowin kipki waiwisiyin ini siir hiriinan ywowin mi siya wa naonami. Mi krima krimiir digworaekwo imiirim kipi naingwokwonanaei sima whinkinsiis haiginiuwanam krimiirin, wadie krima sibgu owam. Adi Komii sasaırgın krimiir whinkinsiis haiginiuwanın. Iriig.

*Kima kimasiyar mintiraona ti dimin taeminim,
kimiirin wi sim pi kinankiuwisi*

12 Mi yipiki kirie hiriayar nwowi, iiya dimin bibiyieki simiir kinankiuwi mi sima wi maergimaerga dwo. Dimusi rani, dimin biyeyim sima bidi ikwowaasiigiyim. Mi ta hiriinana saairstika, Adi Komii siya simiir kwoin imiir tirkii, sima siir kwoinan nwowam mi sima wi saika nwoksi sibgu owim. Biya Adi Komii siya hinina boinkin. Yipiki siirim naingwokwonanaei mi sima wi saika nwoyokiyokiakaeyami.

13 Mi iiya dimin whirki inkam nwirni kwoin nipiyoakii mi siya dimin biyie ha tiri mi siya wi ha kipi boin, Adi Komii siya kiyaiigin siir kwoinin siyu biyie tiram. Niingaka. Adi Komii siya inkam nwirni kwoin bi swoksi kiyaiigin dimin biyie tiramin. Yio hiriinanin Adi Komii siir kwoinin saeya bi kiyaiigin mi siya krimiirin wi dimin biyie ha tir tani. Niingaka.

14 Mi dimin biyie biyeyim yipiki irira nwoniraki naingwowiyim, sima kiyaii simiir kwoin imiirin mi sima dimin biyie ha tiri, inkamin diminin wraisuam kiyauhaigingigiyin siya nakaiyam ini siir hiriinan ywowin.

15 Mi krima krimiir kwoinki naingwowiyim simiirrarar napi nim wipi kigugu iuguskii. Mi krima dimin biyie imiirrarar tiri nim wi pi naowi.

16 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, kara kimiirin niksisae rani. Mi kima tiri, wim wi pi naowi. Kima daengwo omok!

17 Dimin taemin miiyik miiyikim krima haiwiniyim yim Adi Komii sasair hauugikim.

Adi Komii siyar nonkwokwokikim bie bwan mi nauun ikim. Mi yim tiriiginim ini hindara napiyokwii irkakim mi aknañ minim, simar kisisaena oyokiyokwiii paiidao priei haruwa priei haruwa nwowamin mi mipi nii aeya niti mi krímiirin pi haini haiburgigi. Mi yio Adi Komiiyin ti hiriinan tani. Niingaka. Bi kisisaenaeikin siya krímiir haiburgigamin. Niingaka. Siya dimin miyikim simiirrarar tìrikin siya dimin biyie wara bi tìrikin.

¹⁸ Mi ta hiriinan saiirsika siya wi siir kwoinkar asi naingwo tiri krímiirin mi kríma wi siir yinisimar nwowi. Dimusi rani, siir yai kibi kibiyim yipiki siya nanaakninkii haiginiuwim simiirsi, tabnidnan, simiir nhirim biiyin pi sima higii mi nhirim yimbiya mi higi mi Adi Komii siir kwoin in yio ini iripi hiriinanar mi owin krímiir iikam nhirim Adi Komii siir wakaeyokna apiyim yim ini hiriiran ywowim iikam omom omomanim simiir nhirim mi mhoiyya nhirim yimbi haningin mi wakaeyokna api siir yai imiirin. Iriig.

Mi yaiyim kima wakaeyim kima simiirin wakaeyokna ap

¹⁹ Ti nomiiyauim naingwo tibmii kiiiyim kima ti dimin taemin imiirin dinomokninkin. Mi iikam kima irira nwonwira kimir wiiñim amira dwo ti dimin taeminim simiir wakaeyam mi ta hiriinan saiirsika mhoiyya kima boini mi kima wi io nwosisauu rani, iikam nhirim simakan mi simiirin wa mi okwao boin tani. Niingaka.

²⁰ Mi ti hiriinan dimin taeminim yim wi iikam sima whinkinsiis haiginiu rani, sima wakaeyokna apam dimin taeminim Adi Komii

siya naingwowim krıma wakaeyokna apam mi nhırmı niisiimauuwam.

21 Mi ta hiriinan saiirsika kıma dimin biyie biyieyim kımiir kwoınau nwokaiiyim yipiki kımiir tıriyim dimin biyie imiir wakaeyokna apam simiirin digiumii ti haimriyugig. Mi kıma yaiya yipiki biiya Adi Komii siya kinirkaimauuwa saiirara wakaeyokna apamar daıngwo. Mi tariigina kımiir kwoınbud imiirin wi saeya whinkınsiis haiginıuwi iinokiinokın Adi Komii saika nwoyokiyokiikaeyamim.

22 Mi kıma, kıma kımar kipi swoki iksisaena hiniinin Adi Komii siir yai aırarar mi wakaei ya ini digar mi owa. Niıngaka. Kıma hindara wakaeyokna apıski. Mi ta hiriinan saiirsika kımiirin wi saeya nwoki whinkınsiis haiginıuwigim.

23 Iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiirara wakaeiyim mi simiir wakaeyokna ap karamae nwowim yım ini inkamın yipiki siir aknaın aiır kigiyin opnaini hiniin siya kipiiyapii nwo rani, ini siir hiriinan ywowim.

24 Mi mhoıiya siya pi ha namkii mipi kımirinki rani, pa swoki kwanaıngwo owouugii siya panıin panına kigın siya siyarın. Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeiyim mi simiir wakaeyokna ap karamae nwowiyim yım ini ti inkamın yipiki siir whwonkamın tainakiyinan nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi sima wi simiiram kiwaki rani, ti dimin biyieyim simiir haiburgigim mi siyiu miyıkim simiir napim.

25 Mi yipiki Adi Komii siir yai kibiyim biiya kamım sim wınkıyim Yokwo Komii saiir simiir

s̄imiira mwainanaeiyim ȳim ini ti inkamin siir aknaina sair saiira kaonanaeiyin ini siir hiriinan ywowin mi ti yaiyim s̄imiirin wi sima whink̄nsiis haiginuwi ti dimin biyie biyeyim s̄imiir haiburgigim. Mi mhōiya sima s̄imiir naingwo wi s̄imiir naingwo owouu karam nwowi mi s̄imiirin hiriinan t̄ri mi Adi Komii siya wi s̄imiir nokbōnmamaair haiginuwi.

26 Mi nwirk̄i ha bōni siya Adi Komii siir siyu iir napi mi yai bibiyie whiekakim ha bōni mi yio ti inkamin yio niksaeyak̄ waiwiigin. Yio siyuin Adi Komii kr̄imiir Wanin siiram wakaeyokna apiyin siir kiȳpsibgi haiginuugin mi siya bi sibgu aingwo omokin.

27 Kr̄imiir Adi Komiiyin siya kr̄imiiramin minam naingwo wi krima wadie sibgu owim. Siya kr̄imiirin ti hiniina bōnkikin, wig igabieyim mi ȳinisismim yipiki ad yopii karamaeyim s̄imiir whink̄nsiis haiginu mi hikar timi hai mi yaiyim s̄imiirin siyu biyieni kipi nwo. Iriig.

2

*Krima iikam whiekakim s̄imiiramin
hiriinan kinar daingwokwo ırkak*

1 Ti kariir nomiiyauim, kima kr̄imiir Biyan Inkam Komiiyin kire komiigakin Jisis Krais siirar wakaeyokna apiyokiyokii. Kima iki siyupai siyupai nhirim sim niisiimauuwi iikam imiirin, yio siyu miyyik rani. Tiki hiriinan siyuin Jisis siya boin yio siyu ieya rani. Niingaka.

2 Mi inkam nwiso sowa nitsowowi maeyaua Adi Komii siir inig hainaniya sairam mi nwirin yiuis miyyik iinani mi nwirin paeprikabgin yio

yius biyie iinani maeyaua kira nidwokaiya sair
hiriirin

³ mi kira ti inkamın yipikin yius miyik ni-
inaniyin siir boin wini kira ta biigibiyan ipiyya
sair didwokai mi kira inkam paeprikabin yius
biyie niinaniyin siir boinkii, ni kira pi nu ningga
didwo.

⁴ Mi yio ti hiriinan siyuin kira tirkiyin yio siyu
biyiekibiyie iirar tirkin. Mi kira iikam simiirin
idain piu aiirrar kipi hid hinin yio ti biyiekin mi
yio ti miyikin.

⁵ Ti kariir nomiyauim kara
naingwokwonanaeiyim, kima ti diminim
simiir wakaeki. Adi Komii siya bidi yimbini
iikamim yipikim dimin karamaeyim siir
wakaeyokna apim, sima nonkwowim siir
digworaekwowim. Biya siya ha boinkin ti
iikamim wi siya nanmaiwarkainaui yipiki
siiram naingwokwonanaeiyim simiirin wi siya
nanmaiwarkainaui mi sima wi saika nwoki sibgu
oyokiyokwiigiyamim.

⁶ Mi kima ti iikam paeprikabim yipiki
digworaekwo karamaeyim hik simiir hauwi.
Dimusi rani, kima simiirin siyu miyik bi tirkim.
Mi kima iikamim digworaekwokakim simiir inig
simiir dimusi hainankim. Yim sima kimiirin siyu
miyik bi tirkim. Niingaka. Yimbi siyu biyie
whir kimiiram swoki tiri, kimiir kiyopsibgiyim
mi kimiirin pa kiyitnimir hainami, maeyaua yai
hidiya sairim.

⁷ Wim kima Krais siir inig kibi iirar niki
baptaiskim mi tariinanin ini ti iikam kaim-wowim
simar swoki kwikbumbu boinin yai biyie Krais

siir inig kibi tiirin. Mi yio ti hiriinan siyiuin yio miiyik rani, ti iikamim digworaekwoki naokingugunankaiyim simiir inig imiir hainanim. Mi kima ti hiriinan dimuam tirkim, ha?

8 Mi kima yaiyim biya Adi Komii siya wiñ boinkiyim simiir wakaeyokna api mi kima iikam nhirim simiiram naingwokwonanaei kimamar naingwokwonaeiya saiir hiriinan mi ti hiriinan siyiuin kima tirin yio siyiu miiyikmiyyik ieyaargin.

9 Mi kima iikam imiir niinikibiri yapayapa nwowamin mi kima nhir imiirim naingwowi mi nhirim kima simiiram naingwo rani yio ti hiriinan siyiuin yio miiyik rani. Adi Komii siir yai kibya saeya hiniina niisiimauuga yio kima Adi Komii siir yai imiir haipridkikaii.

10 Ti iikamim yipiki Adi Komii siir siyu komiiyin siir yai kwirni niinikripi yim ini iikamim yipiki siyu hoimgak imiilar niinikripim ini simiir hiriinan ywowim. Mi Adi Komii siya simiirin wi hiriinan saiirsi hidi.

11 Bidi bidiniyarın Adi Komii siya hiniina boinkin, hii kipi nanae mi iikam nhirmi kipi mi isomsom aokao mi inkamim yipikin hii nanae karamae nwowin mi siya inkam nwirni nisomaowi mi yio tari Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakin mi yio ini iikamim Adi Komii siir yaimwokiyaimwowa saiir wakaeyokna ap karamae nwowim ini simiir hiriinan ywowim.

12 Mi hiriinanki niuwi kima dimin miiyikmiyyik imiirara boin mi dimin miiyikmiyyik imiirara timi tir. Dimusi rani, mhoiiya Adi Komii siya kimiir naingwokwainaesi mi ta hiriinan saiirsika siya krimiirin wi saiirsi hidi, yipiki rirmiyya krimiir

nwowaiginiuwim ti yaiyim biya siya hauuwim iikam krímiir dimin biyie ímiir haiburgigim.

13 Iikamim yípíki naingwobumbu nhírmí niisiimauu karamae nwowim mi Adi Komii siya íriipi híriinan wi naingwobumbu kímiir mi niisiimauu rani. Niíngaka. Mi híriinan saírsika iikam nhírim simiirsi daingwoyímiyok. Mi kíra híriinan tíri, Adi Komii siya kíriirin wi mi onkwoníinwomwírníñkin taní. Dimusi rani, kíriir mi biyie ímiirsika. Íriig.

Adi Komii siirim daingwo tibmii mií miiyik miríiyim

14 Ti kariir nomiiyauim mi inkam nwírin siya hinína boíni kara Adi Komii siir yai ímiiram naingwo tibmii. Ti diminim siya tírim, yím hinína niisiimauuwi yím kaimwo rani. Mi takina siirin wi panína whinkinsiis haiginiuwi. Mi ti diminim siya naingwo tibmíiyim siirin wi whíndiríraerar haiginiu rani mi Adi Komii siya wi siir nanmai-warkaina rani.

15 Mi kíriir isidin siir wig biyie kam biyie nwírki naemin karamaekí níuwi mi kíriiram nítí mi kíra simiirin wi panína tíri?

16 Mi kíra naemin diminim simiirin wa hauuwí, iyie? Wi hauu rani. Mi kíra simiirin wi híriiyar boínki kíma dam mi wadíeya tini owou. Mi kímiir piúim pi wadíeyar nwowi mi kímiir mhíiyim pa kiniugi. Mi kíra simiir naemin dimin bi swoki hauugíkin. Mi sima wi wadíeyar nwowi? Niíngakiniíngaka. Sima wi wadíeyar nwo rani, sima wi híkar haii.

17 Siyuin krímiir mhíi kwoínkí naingwo tibmíiyim Adi Komii siiram yío ini siir híriinan

ywowin. Mi kríma krímiir kwoin ímiramar naíngwowi mi mii miiyík sibgu mirii karamae nwo wi naíngwo tibmii kíin tani. Niíngaka.

18 Mi inkamín ti hiniína boini, inkamín Adi Komii siir yai ímiram arar naíngwo tibmii kíin iski mi mii kíbi ímirarar kípi mirii. Mi inkamín mii miiyík mirii mi siir naíngwo tibmiiya kírie nwo karamae nwo wi Adi Komii siya ha boini sowa nwísaírarin inkam wadiekinaírgo mi ya tariigina ya kaimwo rani. Mi an kara ha boini, inkam nwírin siya mii miiyík bi miriigín mi siya kariirin wi paníína niisiímauuwi siya Adi Komii siirim naíngwo tibmíkin, siya wi dig nwo rani. Kara siirin wi hiniína niisiímauuwi, kara Adi Komii siirim naíngwo tibmíigin ta mii miyyíka kara miriiya saairin.

19 Kira yípíkin hiniína naíngwo tibmíiyim Adi Komíiyin nwíruwairgin iinokíinokin omwai waiyayokiyokíiyin. Kira wadieyar sibgu aíngwo tibmíigin mi yio wi dig nwo rani. Yíu biyíeyim yím ina mi inoknínkíim Adi Komii omwai waiyayokiyokíiyin nwíruwairgin. Mi síma nídidgak bídí ywowim mi Adi Komii siir bídí mi wakaeyokna apím? Niíngaka.

20 Kíma iíkam habwhaowaenankím. Kímirin pi kara niisiímauuwi, kíma hiniína boini kíma Adi Komii siir yai ímir wakaeyokna apikím mi mii miiyík miríikím mi ti diminím kíma wakaeyokna apím kímirin wi síma whíndiríraerar haigíniú rani, Adi Komii saika nwo wim ta híriinana sair daíngwoki.

21 Biyya Isrel Krímiir brougaeyin Ebraham

siya omwaiya nik̄i waiyaİN, siya siir yinism̄ yinkamiyin̄in Aisak siirin̄ ha nik̄unamin̄ mi pariiparii siir nisom aowam Adi Komii siir n̄inkin̄ imiiyaekiyim. Siya mii miiyik̄ imiir miriiḡin̄ hiniina niisiimauuwim̄ siya Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim̄ mi Adi Komii siya wi hiniina boñni, siya inkam̄ miiyik̄in̄ ha sibgu aingwo tibmiik̄in̄ siiram̄in̄.

22 K̄ma ina ninokn̄inkin̄im? Ti dimin̄im yip̄iki siya naingwo tibmiiyim̄ sim̄a whindiriraerar haiginiuḡin̄ mii miiyik̄ siya miriyyim̄. Ti dimin̄im yip̄iki siya tirim̄ sim̄ar niisiimauuḡin̄ siya Adi Komii siirim̄ sibgu aingwo tibmii kiñin̄im.

23 Yaiyim̄ yip̄iki b̄iya Adi Komii siya boñkiyim̄ bidi yimbiyam̄im̄, ti yaiyim̄ sim̄a hiniina boñk̄im̄ ti inkamin̄ Ebrahim siya Adi Komii siir yai imiir wakaeyin̄ mi siya ina yaingwo tibmii kiñin̄ ti yai imiirram̄in̄. Mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya siirin̄ dimin̄ whirk̄in̄ kimbu karam̄ asi boñkin̄ mi siya Adi Komii siirim̄ sibgu aingwo tibmiiḡin̄. Mi ta hiriinan saiirsika, Adi Komii siya asi boñkin̄ Ebrahim siya siir nomiiyauḡin̄.

24 Adi Komii siya siirin̄ dimin̄ taem̄in̄im̄ siir mh̄ii kwoñau hir nwokaiyim̄ simiirrarar bi kigin̄ mi siirin̄ ha bi dapkin̄ siya inkam̄ miiyik̄in̄. Niñgaka. Siya sowiirin̄ whisairar kigin̄, siir naingwo tibmii aeya siir kwoñ ieya mi miiya siya mirii aeya. Dimusi rani, ta hiriinan saiirsi dapkin̄ Adi Komii siya siirin̄, dimin̄ whirk̄i kimbu karamae.

25 Biya iigw̄ira, h̄ii nanaei wiga Rehap Saeya haigiprakaika inkam̄ nwiso Josua siya nikropkiyo kanau kaonakiyam̄ mi sowiirin̄ saeyer sibgu kigrirao mi saeya sowiirin̄ yaeya siyu whira

yıkropki. Mi saeya dimin miyyik imiirar tırka mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya saiirin wig miyyik asi dapka mi saeya siirar sibgu wakaeyokna apka.

²⁶ Mi ırıipi hiriinan, inkamin yipiki Adi Komii siirim naingwo tibmiiyin mi mii miyyik bi miriigin, ti diminim siya naingwo tibmiiyim ini niingga ywowim, ini inkamin naonamin siir hiriinan ywowin mi siir naeyiun siir piuis biyie aiir bidi haiburgigin. Mi ta siir piuis niingga ini sasa hirar wokinainnmimikiya. Iriig.

3

Dimin taeminim iikam krima tiriyyim krima sibgu mintirao.

¹ Ti kariir nomiyyauim, kima wi whiekakar nwo rani, Adi Komii siir yai aiir nowom-warkaiyuwamim. Dimusi rani, kima ina ninokninkinim mhoiiya Adi Komii siya krimiirin wa hidi iikamim yipiki siir yai imiir nanaakninki haiginuwim, siya krimiirin wi yapayapa hidi. Mi ti iikam niingam siya simiir hidi mi wi kiimiiwao kintani.

² Mi krima whiekakarin dimin bibiyie bidiyar tirim, dimin taemin krima tiram naingwo karam nwowim simiirin. Inkam nwirki yipiki yai bibiyie boin karamae nwowi siyaargin inkam miyyikin dimin whirki kimbu karamae nwowin mi siya ina ninokninkinin siya siir kwoin ieya sibgu owam.

³ Mi iikam krima uridin pi hos siir yai iiir nomboruwi mi siirin pa kiyiririu diriraerari dimin taeminim krima diriraerarim tirim simiirin. Mi krima uridin mirmii kwira kiyikpitkii mi hosin pi warar mi inkin apiriyugi.

4 Mi krima siyaii komii komiiyim whii komii solwara hir nakiyyim simiir daingwoki. Ti siyaiiyim sima prasae prasae rani mi simiirin pi opudga mi hughainami mi inkamin ta siyaii aiir nindaokiyim pi ti idisim iiar nonkwo wrueki mi ta siyaiiya pi ti inkamin siya namam naingwowa maeyaua pi hiriayar nami, paeyin yab nakiiniyiin inkamaka nakiikindimdiyumainiyyin siir hiriinan ywowin, ti inkamin hinda nakiyyam yaingwo mi ti paeyin pi hiriayar mi akiyyami.

5 Mi kwiriyae ya iripi hiriinan, ini uridsimin hosni nomboruin mi idisimin siyaii aiir nindaowi ikin, ini sowiir hiriinan ywowa. Mi kwiriyae ya dimin komii rani, ya ini yainau nwokaiya dimin kirie kiriyem pi saeya mi kinkikinaei mi piu irkaka saiirin pi saeya mi kigriraowi. Mi ta hiriinana saiir daingwoki. Parid simin pi siyar niuginkikinaei mi niimau mie komiiki windi pi siyar niuginis iuguski.

6 Mi kwiriyae ya miyyik rani, ya ini paenan ywowa. Mi ya ini krimiir mwo bopwo nwokaiya ini saeyer ywo iskiya mi dimin taemin bibiyeyim nu tiranim pi simiirar wakaeyokna diriraerari. Mi saeya ini paeya digworaekwo whiekakim sim niugisiniya saiir hiriinan ywowa; mi kwiriyae saeya pi Setan siir siyu bibiyeyim simiirar mi wakaeyokna diriraerari mi digworaekwo whiekak ikim mi iikam ima krimiirin wi saeya nonkwobumbu ninkin haiginiuwi.

7 Mi niimauan wraisuim mi ipiyin ikim mi wraisupai wraisupaiyim opnau nwomai ikim yimbi inkamin simiir nonkwo imiiyaeiyin pi siir yai aiiar mi wakaeyoknaei mi ti dimin taemin

whiekakim s̄imiir kouin ini inkam ieya ywo iskiyin.

⁸ Mi diminin whirki whiruakin inkamki kigrirao karamae nwowiyin, ya yai biyie sasaırğa. Siya saiir kintimdinuwim wi dig nwo rani. Niingakiniingaka. Mi saeya ya saiir kwoinaırğa naingwo priiboininisami. Mi ya ini mipug biyieyin iikam piyin ini siir hiriinan ywowin.

⁹ Mi iikam krıma Adi Komii siir inig iiirin pi ta kwiriyae aeyar mi hainani mi yai bibiyie iikam nhırmı pi saeya swoki boını, yıpıkı krımiirin bıiya Adi Komii siyar nonkwokwokiyım siir kwoinkar.

¹⁰ Kwiriyae yai miyyık miyyıkim mi yai bibiyie. Mi ti kariir nomiiyauim, ti dimin taemin bibiyieyim krıma tıriyım mi yım wi kipi swoki tırmımın.

¹¹ Mi op biyieyə kausrıriya mi op miyyık aka sowa ie whiruwanki niti mi sowa wi panıin panıina nwo, ha? Mi sowa wi ie whiruwanki sowki it rani. Niingaka.

¹² Mi am saeya tabnid bi budika mi tab siya irıipi hiriinan am bi mi budikin. Mi irıipi hiriinan op miyyıka ieyin op biyieyə kwoin kausrıriya saeya nwomaiyin siir hırankı bi swoki imbinika. Mi nım krıma iikamim irıipi hiriinan, yai bibiyie mi yai miyyık miyyık ikim yım wi yai kwiruwa wi saiir hırankı nitswo rani. İriig.

Ninokninkin miyyika Adi Komii siya hauugika

¹³ Mi iikam kımiir inkam nwırın siya bıiyin wi siyu biyie mi siyu miyyık sowiirar ti inokninkin, ha? Mi ta hiriinan saiirsika mi ti hiriinan inkamin siya niisiimauwi krımiirin ti dimin

taeminim simiir siyiumwokisiyiumwowin siya
tiram naingwokwowim mi siya wi higak nwo
rani mi yi siya hiriinanki niuwi, siya siyiuin
iikam nhirmiyam naingwokwonanaeiyin mi
ha naingwo tibmii apiyin Adi Komii siiram siir
dapiski.

14 Mi kira kwoin bibiyie naingwowi mi io
whwonkam iikam nhirmi nanaowi mi kira ha
naingwowi iikam nhirim simiir whwonkam ida
inkam miyiokin ini karar ywowin mi mhoiyya kira
ha kipi naingwo kiraargin inkam miyiokin mi dimin
taemin whiekakim kirar sibgu inomokninkin iski.
Mi kira hiriinan kwoin iiir naingwowi mi kira
pi niksise mi Adi Komii siir yai kibi kibi imaka
nantamyiriyiri.

15 Mi ti dimin taemin hiriinanim yim Adi
Komii siir hiran tanı, yim inkamim nu tiranım
simiiraırgim, biigibiyyin simiirin yio Setan siya
kinkikinakin mi iikamim nu tiranım sima ini
simiirar kigna dirıeraerim.

16 Mi kima kwoin bibiyie naingwowi mi io wh-
wonkam nanaowi iikam nhirmi mi kima minam
warar naingwowi, iikamim simiir bopwoniya
kou kimar ywowim mi kima, kima kimar ninii
nansaonaei mi kima wi dimin bibiyie whiekakim
simiirar tiri.

17 Mi iikamim sima kwoin miyiokin Adi Komii
krimiir Wanin siya hauugiyin siirar wakaeyokna
api mi sima biiyin wi dimin miyiik miyiik imiirar
tiri, ie miyiokin sinwhrie karamaeyin siir hiriinan.
Mi sima biigibiyyin wi tiki dimin hininim simaka
tiri: Mi sima wi iripa nongwomamaır aei mi
sima wi irni nwirni yaiyar wakaeyoknaei mi

simiir kwoinim wa kisina haigi mi sima iikam nhirmisi wa naingwobumbuwi mi wi simiirar mi whinkinsiis haiginiuwi mi wi dimin taemin miyiik miyiik imiirara tiri. Mi sima iikamim hinda tindanim simiirin wi hiriinan siyaieu miyiikinar tirswowi mi sima wi iikamim yaibwowai nwowiyim simiir hiriinan nwo rani.

18 Mi iikamim yipiki irni nwirni whinkinsiis haiginiuwi mi sima iripa nongwomamaир aei mi yim ini iikamim yipiki paenid ninkiniyim simiir hiriinan ywowim. Tíkinim yipiki ti hiriinan siyu iiir tirim yim iikamim simiir kwoin imiir kiyai siyu miyiik miyiik imiir napam mi yim sima ini paenidim nikii whakiyim ini simiir hiriinan ywowim. Iriig.

4

Iikamim yipiki ti nuan dimin biyie biyeyim simiir wakaeyokna apim yim Adi Komii siir sau omomkím

1 Piki hinin dimin bibiyie ikim iikam kimiir hopswoswowiyim yaii kima kima niniyyam? Kimiir kwoin imar naingwokiiyim mipa tiri diminin kwoin ieya naing-wowin mi kima kima yaiiminim pa nini.

2 Ti diminim kira haiyim naing-wowin mi kira simiirin pi hai karamae ywo mi kiriir kwoinin inkam nisom aowam pa naing-wowi simiir haiyim. Mi kiriir kwoinin diminin kira hai karamae nwowin pi siirimar naingwokwonanaei mi kira yai pa ninkinwaomwarkii boininaei mi yaii pa nini. Kira wi ti dimin imiir hai rani. Dimusi rani, kira Adi Komii siir bi sriigin ti dimin imiirimin.

³ Mi mhoɔiya iiya kira Adi Komii siirim sr̄ii diminim mi kira simiir bi haigin. Dimusi rani, kiriir kwonin miyyik rani mi ta hiriinan saiirsika, kiriir kwonin dimin haiyaramar naingwoni mi kira kiriir kwon biyie wakaeyokna apim mi dimin biyie imiirar nwoki tirim.

⁴ Kima yipiki iikam biyeyim digumii Adi Komii siir haimriiyugigim. Takana ya ini wiga saoir kam iiir haiburgika mi kam nwiram nama ini saoir hiriinan ywowa. Kima ini dimin biyeyim nuanim simiiram yaingwokwonanaeyim. Mi ti hiriinana kima ini Adi Komii siir sau omomnan ywowim. Kima ina ninokninkinim? Yipiki iikamkim nuan dimin taeminim simiirim naingwowim, yim ini Adi Komii siir sau omomnan ywowim.

⁵ Kima hiniina naingwoni ta Adi Komii siir yaiya biiya kam nhirim sima w̄inkiya yokwoni saeya whisariiya priiboini, ha? Sima hiniina boinkim, ti Adi Komii siir naeyiuin ti krimiir tir nwokaiyin siya krimiiramin minam naingwoni, krima siir siyu iirrarar napim.

⁶ Mi krimiirin wi Adi Komii siya whinkinsiis haiginiuwi ti dimin taemin biyeyim simiirsi simiir nikwowaaisiiyim. Mi ti yaiyim Yokwo saoir tir nwokaiyim sima hiniina boinkim, Adi Komii siya wi digumii iikamim inig komiikakim iikam nhirmi haiburim wi simiir haimriiyuwi. Mi siya iikamim yipiki ha naingwowyim sima inig karamaekim mi simam naingwona karam nwowiyim mi ha boiniyim Adi Komii sasaargin inig komiigakin siya simiir whindiriraerarin.

⁷ Mi kima iikamim kimama kipi naingwona mi yio haningga niuwi kima Adi Komii krimiir Wanin

siirara wakaeyokna ap iski. Mi iiya Setan siya kimiir kwoin imiir kiyaii mi kima wa sibgu okworinuwi mi kima digiumii wi siyu biyie imiir haimriiyuwi mi ta hiriinan saiirsika, Setan siya kimiirin wa haiburgigi mi wa nami.

8 Kima Adi Komii siir wakaeyokna apamar daengwo iski mi siya wi kimiir kingiina nwowi mi kimiirin wi siya kigriraowi. Kima yipiki iikam biyieyim yai ara nhinkiniyim kimiir siyu biyieyim digiumii simiir haimriiyugig biiya kima tirim! Kwoin biyie kima naengwowim simiir haiburgig! Kima dimin biyieyim kima tirim simiirsi daengwoyimiyok mi kimiir kwoinim rirmiiya dwo, iikamim simiir inaim hiisokiyim mi wadie ha nwokiyim simiir hiriinan.

9 Kima iikamim wi mairstmairstga nwo rani, iiya kima dimin biyie biyieyim kima tirim simiiram naengowi mi kima kimiir mairstmairstga wi sair haiburgigi mi kima wa noui. Kima wa haikingigi kimiir kwoinim digiumii, iiya kima wadie nwowa mi biyie nwo aka.

10 Kima iikamim ti idid mi dimin biyieyim kima tirim simiirsi daengwoyimiyok Adi Komii siir whwonkam ida mi Adi Komii siya kimiirin wi wadie nwowi mi kimiir inigin wi siyar hainani. Iriig.

Kima kimiir nomiiyau imiir kipi hid

11 Ti kariir nomiiyauim, kima irni nwirni kipi hid mi niksisae yai kipi boin. Niingaka. Yipiki iikamkim siir nomiiyau imiir hid mi siir nokwao boini, yio Adi Komii siir siyu komii siir yai imiir haimriiyugim. Ti diminim yipiki siya tirim yim ini siya boinan ywowim, siir yaiyim ini kougikou

mí ini wadie ywowim. Mi ini Adi Komii siir igsop aiir yokwokairina. Mi kíma híriinan tiri kíma Adi Komii siir siyiu komii siir yai ímiir bi wakaeyokna apikím. Mi kíma pi híniina boini, kímiir yaiyim ini Adi Komii siir yai ímiir haiburim.

12 Adi Komii sasar wíkin tí siir siyiu komiini yaiyim Yokwo Komii sairin. Adi Komii sasar hid iikamím mi wi siyar whíndiríraerar haiginiuwi krímiirin o wi siyar tiowi krímiirin mi siyar mi tirkí kríma naowamin. Kíra ha naingwokwó kíra adi komiigin mi ta híriinan sairsi hidí kíriir nomiiyau ímiirin, aniya? Kíra ini paeprikab inkam ywowin. Iriig.

*Kíma diminim Adi Komii siya naingwowim kíma
tíram simiirim daingwo*

13 Ta yaiya kara boinkiya sair wakaeki, kíma iikamím yípiki híniina boinim, panao mi waka, kíra pi hínda nami mi biewi pi whíra nini owouwi, kíriir digworaekwo whíekakim inkam nhírkim sainim mi kíra pi umir simiirsi haiiyim, yio miyyik rani, kíra híriinan yai boini.

14 Kíra ninokninkin taní dimu diminkin mhoiiya nimbiyami, kíra wi omwaiya waiyaei iyie wi omwai waiya rani? Kíra ninokninkin taní. Kríma iikamím ini paowiinan ywowim saeya ha hiigiyá mipa swoki whaowaeki saeya ii priei bi hiiga mi nim kríma ini híriinan ywowim.

15 Kíma híniina kípi boin mi yio híniingin kíma híniina tí boin Adi Komii siya híniina naingwó kíma omwai waiyaim, kríma tí diminim siir tí tir iyie i diminim si tí tir.

16 Kíma tì iikamím tariinanın hiriinan boín tani mi kíma kamím iníg komiigakím sımıir hiriinan diríraerari mi kíma wa boíni, kríma miyíim krímiir kírieni mirii wí digar nwowi. Tì siyiuin kimamar naíngwonaeiyím hiniin, kíma iikam inígakím yío tì hiriinanın siyiu miyík rani.

17 Mi tì hiriinan saiirsika iikamím yípiki hiniina nínokníkinim piki hiniin dimíkin miyíkin mi sima siir tír karamae nwowi mi sima dimin biyie tirkim. Iriig.

5

Iikamím umírkí naokingugunankaiyím sımıir yaiga

1 Mi kíma iikamím umírkí naokingugunankaiyím iiya maírgimaírga kíma nwowana priei nwo rani. Mi saiir mhoíiyarin hík komii komiyyím wí kímiir nanínkiniuni mi kíma wí nínoñunki prasae kín tani.

2 Mi kímiir digworaekwo miyík miyíkim wí biyie namwoíuwí. Mi kímiir yíuis miyík miyíkim yím wí kíkom minkí topkrímkripí mi wí miyík namwo íuu rani.

3 Mi kímiir gol, silva, umír, miním yím wi aiigak nwokiyami. Mi iikam nhírim sima kímiir umír aiigakím sımıir kígi mi sima wí ha boini, sima umír hírii hírii dimusi haíngiriyú haigimímirkím, ha? Mi sima siyiu biyie tirkim. Mi iiya sima hiriinan boini mi kíra wí kíriir umír imíirsi níididi. Mi iiya digiyana Jísis siya nítí ni wí paesi kíra níididiya wí saiir hiriinan níididi. Mi tì hiriinan digworaek-wowím yím miyak rani.

4 Mi biiya kira iikamim kiriir numir aiir miriyyim, kira simiir umirim ha'imiyarar hauugin. Mi kira ti simiir umirim hiriayar biri hauu swokikin mi ha'miyyin ini kiar tauae hai naowidim mi Adi Komii siya bidiyar kigiyin umir ha'miyyin kira tauae hainaowid iiirin. Mi Adi Komii siya bidi wakaekiyin kiriir miyan kamim sima boinim, kira simiir umirim biri hauu digim. Mi Adi Komii siya kirie komiigi komiigakin. Mi kira siirsi ntidid rani, aniya?

5 Mi tariinanin kira ini wadieyar nwowin mi nae miyyik miyyikim ini simiirar naeyin mi dimin taeminim kiriir kwoinki naingwowiyim mi kira pi simiirar diriraerari. Mi ti dimin taeminim kira tirim, yim ini naeyim hu kira nimiyaenanaeiyim mi iya simiir nisomsom aokaowi mi ha nadigiawi mi ini sair hiriinan ywowim. Mi iripi hiriinan iya saeya nit, saeya wa nit. Mi iya dimin whirki kiriir nationi mi kira wa naowi. Dimusi rani, siyu bibiyeyim kira tirim simiirsika.

6 Mi kira iikam miyyik miyyikim simiir boinwokiyopnatkaigikim mi simiirin ina yisomsom aokaokiyim. Sima kiriir nikwowaesiiyim dig bi nwokin mi kira simiirin ini hindara yisomaoki iskiyin. Iriig.

Sibgu dokworinu iya kira Biyan Inkam Komiiyiñ Jisis siiram nwokwokiniyim

7 Ti kariir nomiyyauim, kima sibgu okworinu dimin biyieki kimiir nimbini mi ha kinankiuwi, iya kima Biyan Inkam Komiiyiñ siiram nwokwokiniyim siya nitam. Mi kima ti diminim simiir daingwoki. Mi inkam nwirin numir ninkiniyim mi

siya pi siir sasae imiiramar kigriraowi, sima wai nwokiyam. Mi siya pa niki okaigi siir sasaeyim bie naoki nitkiigiyim mi siya pa kigi siir sasaeyim ini mwriigiyim.

8 Mi kima iikamim ti iripa hiriinan siyuin siiarar timi okaigi Biyan Inkam Komiiyin siiramim. Mi ta kira nwokaigya kiriir kwoin in kirie dwo. Mi iiya krimiir Biyan Inkam komiiyin siya nitana priei nwo rani.

9 Mi ti kariir nomiiyauim, kima, kima kimar in kipi ninii nansao. Mi kima hiriinan tiri mi Adi Komii siya wi boriisopi. Mi siir iiya siya nitana ini kingiinar nwowa siya wa swoki iti. Siya yipiki inkam nwirin anao nokwo kaigakaniyin ini siir hiriinan ywowin.

10 Mi ti kariir nomiiyauim kima Adi Komii siir yaiya yipiki biya profet kamim sima boinmimauuim saiir ti swoki aingwoki. Kam bibiyeyim sima dimin bibiyie simiir tirhaigini uwi mi sima pi simiir swoki ikwowitzi rani. Niingaka. Sima pi kirie hiriayar nwokripkai mi sima simiiramim pa kiawawini simiir tibumbuwamim. Mi krima ti hiriinan siyuin sima tirin siiarar swoki kigna ap.

11 Mi krima simiirin hinina asi boini, sima inkam miyyikim. Dimusi rani, sima kirieya nwokim mi hiriayar nokworinukripkaig. Mi kima inkamim Job nikiuiyin siir bid yinokninkinim siya kirie hiriayar mi oyokiyokiig in Adi Komii siir siyu iir wakaeyokna apam, iiya dimin bibiyeyim siir kinankiuim mi siirin Adi Komii siyar whinkinsiis haiginiug in. Dimusi rani, Adi Komii siya iikam krimiirs

nāngwokwonanaeikin. Mi siya k̄imiirsiyin nhami nhami bi nāngwoyimiyokin mi siya siir nāngwobumbuwa k̄imiir asi niisiimauugin.

12 Ti kariir nomiiyauim, tio siyaargin dimin komiiyin mi kara siirin k̄imiirin pi hinina boinmauugi, iya k̄ima dimin taemin tiriym iikamim simakan mi k̄ima ha kipi boin. Kariir adin siir inigin k̄ira ha boini, ih, kara ti dimin iiirin wa tiri. Yio digargin. Mi k̄ira ha mi boini, Niingaka. Kara pi borisopi mi yio iriipi hiriinan ini digar mi owin. Mi dimin nhirim k̄ima whisarii kipi mi boin mi k̄ima wi Adi Komii siir kwoin iiir hopswoswovi siya io k̄ima nwowamin. Friig.

13 Yipiki k̄imiir inkam nwirin waraur nwowi siya hik hika hainanaei mi siya Adi Komii siirim srii dimin imiarsi. Mi yipiki k̄imiir nwirin siya mārgimārga nwowi mi siya mwai ha wao mi Adi Komii siir inig iiirar hainan ti dimin imiarsiyan.

14 Mi yipiki iikamim k̄imiir nwirin siya maka nii, k̄ima kamim Adi Komii siir diminim simiir bi nwowiyim simiirim dikugui mi sima wa nitii mi Adi Komii siirimin nhwo pa kwisboini, ti inkamin siirim. Mi sima waim wa naokinki siir idwo, Biyan Inkam Komii siir inig iiir.

15 Mi sima Adi Komii siirim kwisboini mi ha nāngwo tibmii kiini siya ti inkamin siirin ha whindiriraerari mi Biyan Inkam Komii siya kiriirin wa mi whinkinsiis haiginiuwi mi kiriirin wi wadieyar nwowaiginiuwi. K̄ima dimin biyie tiri mi Adi Komii siya k̄imiir dimin biyie imiirin wa haiyoprimdiyumiigi mi ti dimin biyieyim wa namki.

16 Dimusi rani, ti dimin biyie imiirsika. Iikam

kima ırni nwırni dınboınmamauu dimin biyieyim kima tırım mi Adi Komii siirim kwisboini ırni nwırniyim siya wa whındırıraeri mi kimiirin wi wadieya nwowaiginiuwi. Iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apim mi Adi Komii siya wa wakaei diminim sima kwisboini. Mi siya wa whındırıraeri ti diminin sima kwisboinim.

¹⁷ Ilaija yipiki biiya nwowin, siya inkamkin iikam krimiir hiriinananaırgın. Mi siya Adi Komii siirim kwisboınanaekin naoki kipi kin. Mi biewi waiyaeyim whwoim mi bwanim ırriyar whır naoki kin karamae nwowim.

¹⁸ Mhoiiya siya Adi Komii siirim swoki kwisboinkiyin mi naowin ina swoki kinin. Mi naowin ha kinin mi sasaeyim ina iigiyim. Mi hiriinan saiirsika krima Adi Komii siirim srinanae mi siya krimiirin wa wakaei mi wa mi whındırıraerar haiginiuwi. İriig.

¹⁹ Ti kariir nomiiyauim, ti iikamim kimiir nwırin siya Adi Komii siir yai kibi aiir haiburgigi mi siirin inkam nwirki swoki kiyainami Adi Komii siir wakaeyokna apim,

²⁰ siya ta saiir dinokninkin, yipiki inkamkin ti inkamin siir swoki kiyainamın, yipiki Adi Komii krimiir Wanın siir haiburgigin mi siir Yai Win Kibi aiirim naıngwo tıbmii karamae nwowin, siya siir kwoınbud iirar whındırıraerarnakin mi ta hiriinan saiirsika, siya wi paeni omin siir nam tani. Mi siya tırkikin Adi Komii siirin ti inkamin siir dimin bibiyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyim biiya siya tırım. İriig.

**Yai Wîn Kibiya
The New Testament in the Sepik Iwam Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sepik Iwam long
Niugini**

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sepik Iwam (Iwam, Sepik)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

5350dc83-93b2-5000-9c98-dcdb728ba84f